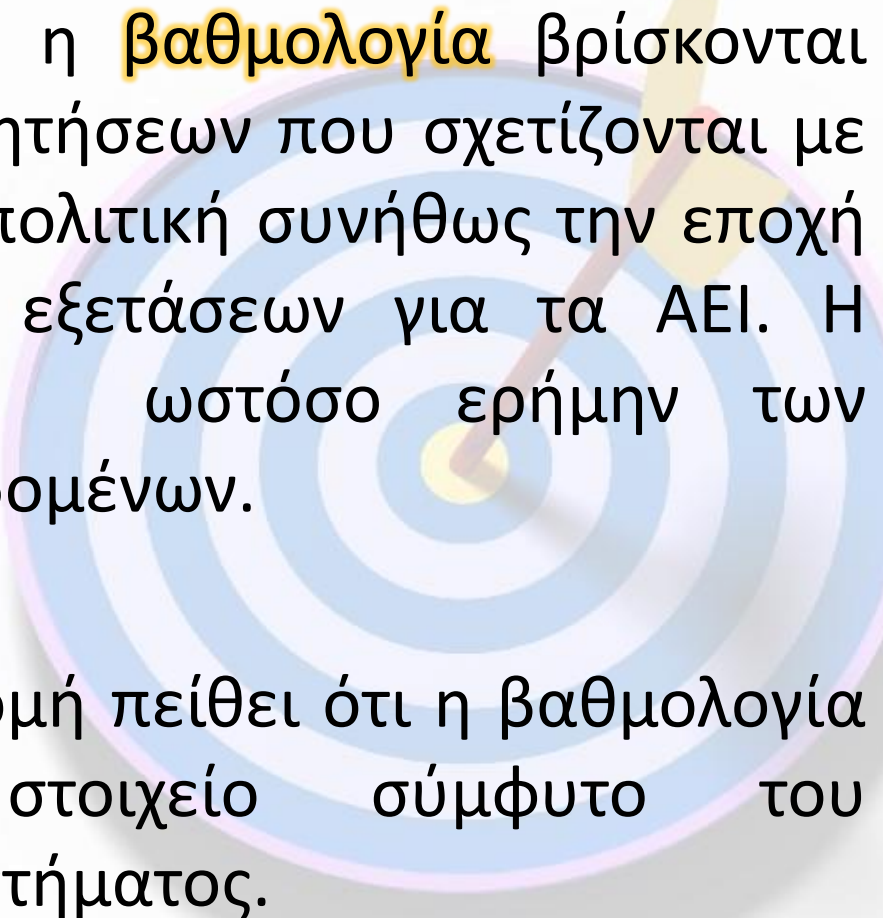

- ✓ Εκπαιδευτική Αξιολόγηση
- ✓ Αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή
- ✓ Μέσα μια μορφές αξιολόγησης
- ✓ Στασιμότητα και απόρριψη
- ✓ Σφάλματα κατά την αξιολόγηση

Ιωάννης Ε. Βρεττός

-
- Η **αξιολόγηση** και η **βαθμολογία** βρίσκονται στο επίκεντρο συζητήσεων που σχετίζονται με την εκπαιδευτική πολιτική συνήθως την εποχή των εισαγωγικών εξετάσεων για τα ΑΕΙ. Η συζήτηση γίνεται ωστόσο ερήμην των επιστημονικών δεδομένων.
 - Η ιστορική αναδρομή πείθει ότι η βαθμολογία είναι σχεδόν στοιχείο σύμφυτο του εκπαιδευτικού συστήματος.

Ιστορική ανασκόπηση

- Η αξιολόγηση και οι εξετάσεις εμφανίστηκαν στην εκπαιδευτική πραγματικότητα της Ευρώπης με τη δημιουργία των πανεπιστημίων το 12ο και 13ο αιώνα και κατά τον 19ο και 20ο αιώνα επεκτάθηκαν και στις μεσαίες και κατώτερες εκπαιδευτικές βαθμίδες.
- Το 1834 με την ίδρυση του Δημοτικού Σχολείου θεσμοθετήθηκε η μορφή των εξετάσεων και ο τρόπος βαθμολογίας.

- Στη δεκαετία του '70 αρχίζει έντονη κριτική στην Ελλάδα και διεθνώς εναντίον των βαθμών.
- Το 1980 καταργείται η αριθμητική κλίμακα βαθμολογίας και εισάγεται η τρίβαθμη κλίμακα με γράμματα Α, Β, Γ.
- Το 1987 καταργείται η τρίβαθμη βαθμολογία με γράμματα και εισάγεται η αριθμητική βαθμολογία για την Ε' και ΣΤ' του Δημοτικού Σχολείου.

- Το 1991 εισάγεται νέο σύστημα: στις τάξεις Α' και Β' η αξιολόγηση γίνεται με λεκτικούς χαρακτηρισμούς: Άριστα (Α), Πολύ καλά (Β), Καλά (Γ) και Σχεδόν καλά (Δ). Στις τάξεις Γ', Δ', Ε', ΣΤ' η αξιολόγηση γίνεται τόσο με αριθμούς όσο και με λεκτικούς χαρακτηρισμούς, Άριστα (9-10), Πολύ καλά (7-8), Καλά (5-6) και Σχεδόν καλά (1-4).
- Οι μαθητές στο Δημοτικό Σχολείο προάγονται ακωλύτως. Επανάληψη της τάξης είναι δυνατή μετά από διεξοδική συζήτηση του δασκάλου με τους γονείς και, αν κριθεί χρήσιμο, ύστερα από γραπτή συναίνεση των γονέων (Π.Δ.462/1991).

- Το 1995 η αξιολόγηση το Δημοτικό Σχολείο γίνεται ως εξής: για τις Α' και Β' τάξεις καθιερώνεται η περιγραφική αξιολόγηση, για τις Γ' και Δ' επανέρχεται η αλφαβητική κλίμακα Α, Β, Γ, Δ και για τις Ε' και ΣΤ' ισχύει η βαθμολογική κλίμακα 1-10.
- Η περιγραφική αξιολόγηση ισχύει για όλες τις τάξεις (Π.Δ. 8/1995 & 121/1995).

- Το 2003 με την εισαγωγή των ΔΕΠΠΣ και ΑΠΣ εισάγονται εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης όπως η αυτοαξιολόγηση, η ετεροαξιολόγηση και η αξιολόγηση φακέλου.
- Από το 1976 μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει καμιά αναφορά στη μεταβολή της αξιολόγησης και βαθμολόγησης στο Γυμνάσιο αν και από το 1985 ανήκει και αυτό στην υποχρεωτική εκπαίδευση.

Ερωτήματα

- Πώς οι **διαδικασίες αξιολόγησης** επηρεάζουν τους μαθητές και τη μάθηση;
- Έχει η αξιολόγηση προγνωστικό χαρακτήρα για τη **μελλοντική επιτυχία** του μαθητή στη ζωή;
- Βοηθάει η αξιολόγηση τον μαθητή να **αυτορυθμίζεται**;
- Αποτελούν οι **βαθμοί μέσο φρονηματισμού** του μαθητή;
- Μπορούμε να αναφερόμαστε στη **σχολική μάθηση** χωρίς αναχθούμε στην κατηγορία **επίδοση**;
- Επηρεάζει η **οικογένεια** τον εκπαιδευτικό στη βαθμολόγηση του μαθητή;

Ορολογία

- **Αξιολόγηση** είναι η κρίση σχετικά με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, η εκτίμηση της αξίας τους. Μπορεί να συμπεριλάβει στοιχεία μέτρησης και εκτίμησης. Πρόκειται όμως για ποιοτική διαδικασία. Η αξιολόγηση αποτελεί κριτική διαδικασία, η οποία εμπεριέχεται στη διδακτική/μαθησιακή διαδικασία.
- **Μέτρηση** είναι η χρήση ενός εργαλείου για να μετρηθεί επακριβώς μια συγκεκριμένη ποσότητα. Είναι ακριβής και αντικειμενική διαδικασία. Η εκτίμηση της ποιότητας περιλαμβάνει αξιολόγηση, όχι μέτρηση.

- **Επίδοση** είναι το αποτέλεσμα μιας προσπάθειας σωματικής ή πνευματικής. Οι δυνατότητες επιδόσεων των ανθρώπων είναι διαφορετικές. Μια επίδοση μπορεί να προσανατολίζεται όχι μόνον προς ένα αποτέλεσμα, αλλά και προς μια διαδικασία.
- Η διαφορά από τη μέτρηση είναι ότι η επίδοση δεν περιορίζεται σε ό,τι μόνο μπορεί να μετρηθεί. Οι επιδόσεις από μόνες τους δεν έχουν αξία. Την αξία τους την παίρνουν μόνο όταν αναφέρονται σε έργα τα οποία είναι αξιολογήσιμα και σε στόχους κοινωνικά αποδεκτούς. Στο σχολείο αναφέρεται ως επίδοση ο βαθμός επίτευξης των στόχων.

Αξιολόγηση

- Η αξιολόγηση περιλαμβάνει τόσο τη βαθμολόγηση των επιδόσεων του μαθητή όσο και την ερμηνεία των αποτελεσμάτων της σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο κριτήριο.
- Ο εκπαιδευτικός στο πλαίσιο της αξιολόγησης προσπαθεί να μελετήσει το νόημα των βαθμών του μαθητή σε συνάρτηση με το διδασκόμενο περιεχόμενο, με τις ικανότητες του μαθητή και τη γενική επίδοση των συμμαθητών του, να διαπιστώσει πού υστερεί -και γιατί- και να καταλήξει σε αποφάσεις για τα μέτρα που θα πρέπει να πάρει.

Σχολική αξιολόγηση

- Αποτελεί συστηματική διαδικασία που καθορίζει την έκταση, κατά την οποία έχουν επιτευχθεί οι προκαθορισμένοι σκοποί και στόχοι από τον μαθητή στο τέλος μιας εκπαιδευτικής προσπάθειας.

Η σχολική αξιολόγηση έχει δυο σκέλη:

1. Έχει προκαθορισμένους στόχους, άρα δεν πρόκειται για τυχαία και ανεξέλεγκτη έκφραση κρίσεων για τους μαθητές.
2. Αποτελεί σειρά μεθοδευμένων ενεργειών, άρα δεν πρόκειται για τυχαίο γεγονός, αλλά αποτελεί ελεγχόμενη διαδικασία.

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

έ
χ
ε
ι

προκαθορισμένους
στόχους

χ
ρ
η
σ
ι
μ
ο
π
ο
ι
ε
ί

μεθοδευμένες
ενέργειες

Λειτουργίες της αξιολόγησης

1. Ανατροφοδότηση εκπαιδευτικού και μαθητών
2. Δραστηριοποίηση κινήτρων μάθησης του μαθητή
3. Κοινωνική επιλογή
4. Πειθάρχηση των μαθητών

Ανατροφοδοτική λειτουργία της αξιολόγησης

Ανατροφοδοτική λειτουργία της αξιολόγησης

- **Παρέχει στον εκπαιδευτικό:**
 - ✓ πληροφόρηση για το ρυθμό μάθησης κάθε μαθητή.
 - ✓ συναισθηματική ενίσχυση με την πληροφόρηση σχετικά με το αποτέλεσμα της προσπάθειας.
 - ✓ διδακτική στήριξη σχετικά με τους στόχους που έχουν επιτευχθεί μέχρι στιγμής και τη βελτίωση της διδασκαλίας.
 - ✓ πληροφοριακή βάση για την άσκηση συμβουλευτικής.

- **Παρέχει στον μαθητή:**

- ✓ Πληροφόρηση για το βαθμό ανταπόκρισής του στις απαιτήσεις της διδασκαλίας.
- ✓ Συναισθηματική ενίσχυση με την πληροφόρηση σχετικά με την πρόοδο που επέτυχε.
- ✓ Αυτοπεποίθηση και πίστη στις ικανότητές του.
- ✓ Ρεαλιστική εκτίμηση του εαυτού του, συνειδητοποίηση δυνατοτήτων και αδυναμιών, αυτογνωσία.

Προϋποθέσεις για αποτελεσματική αξιολόγηση

- Διαφάνεια διαδικασιών για όλους τους εταίρους (μαθητές, εκπαιδευτικούς, γονείς κτλ.)
- Συζήτηση της σχετικής προβληματικής με τους εταίρους και συμφωνία σχετικά με τις διαδικασίες που επιλέγονται.
- Προτίμηση εξετάσεων κριτηρίου και αποφυγή εξετάσεων νόρμας.
- Έγκαιρη γνωστοποίηση των κριτηρίων αξιολόγησης στους εταίρους.
- Αποδοχή συμμετοχικών και ομαδικών επιδόσεων.
- Εξοικείωση των μαθητών με διαδικασίες αυτοαξιολόγησης.

Δραστηριοποίηση κινήτρων μάθησης των μαθητών

Ερωτήματα

- Αν ο μαθητής δεν βαθμολογείται, τότε δεν διαβάζει, γιατί το θεωρεί άσκοπο.
- Η βαθμολόγηση σημαίνει ότι αποδίδεται δικαιοσύνη, καθώς επιβραβεύεται ο επιμελής και τιμωρείται ο αδιάφορος μαθητής.

Ο βαθμός ως κίνητρο μάθησης

- ✓ Ο βαθμός αποτελεί εξωτερικό κίνητρο μάθησης.
- ✓ Ο βαθμός επηρεάζει τη συμπεριφορά του μαθητή μόνο βραχυπρόθεσμα.
- ✓ Ο βαθμός λειτουργεί ως εξωτερικό κίνητρο μάθησης μόνο για τους καλούς μαθητές.
- ✓ Ο βαθμός δεν είναι από τα ισχυρότερα κίνητρα μάθησης.
- ✓ Τα ισχυρότερα κίνητρα μάθησης είναι τα βιώματα επιτυχίας.
- ✓ Η έμφαση στους βαθμούς μπορεί να περιορίσει τα εσωτερικά κίνητρα των μαθητών.

Ο βαθμός ως κίνητρο μάθησης

- ✓ Δεν μπορεί να χρησιμοποιείται ο φόβος των κακών βαθμών ως πίεση στο μαθητή για να μάθει.
- ✓ Η χρήση του βαθμού ως κινήτρου μάθησης οδηγεί σε αγχογόνες για το μαθητή εκπαιδευτικές διαδικασίες.
- ✓ Όταν ο μαθητής μαθαίνει από το φόβο των κακών βαθμών το σχολείο απέτυχε να δραστηριοποιήσει άλλα παιδαγωγικότερα μέσα.
- ✓ Ο μαθητής έχει εσωτερικά κίνητρα για μάθηση, τα οποία το σχολείο πρέπει να ενεργοποιήσει.

Ικανοποίηση αισθήματος δικαιοσύνης των καλών μαθητών

Απόδοση δικαιοσύνης στους καλούς μαθητές

- ✓ Οι καλοί μαθητές ανατροφοδοτούνται με ποικίλους άλλους τρόπους εκτός από τους βαθμούς.
- ✓ Οι βαθμοί επιβεβαιώνουν επισήμως την αδυναμία των αδύνατων μαθητών.
- ✓ Οι επιδόσεις των καλών μαθητών δεν επηρεάζονται δυσμενώς από το γεγονός ότι συνδιδάσκονται με την αδιαφοροποίητη «μάζα» της σχολικής τάξης και όχι με επιλεγμένους συμμαθητές.

Είδη αξιολόγησης

- ✓ Διαγνωστική ή αρχική
- ✓ Διαμορφωτική
- ✓ Τελική ή αθροιστική
- ✓ Περιγραφική

Αθροιστική αξιολόγηση

- ✓ Τα επιτεύγματα των μαθητών δεν αξιολογούνται συγκρινόμενα με κάποια σταθερά επίπεδα, αλλά με τη διαφορά τους από το προηγούμενο καταγεγραμμένο επίτευγμα. Το αναμενόμενο λοιπόν είναι να εξασφαλιστεί ένας καλός ρυθμός προόδου για όλους τους μαθητές.

Παραδοσιακός τρόπος αξιολόγησης

Παραδοσιακός τρόπος αξιολόγησης

- ✓ Εξέταση των μαθητών γραπτώς ή προφορικώς με ερωτήσεις σύντομης ή πλήρους ανάπτυξης.
- ✓ Απομνημόνευση από τους μαθητές κεφαλαίων από συγκεκριμένο εγχειρίδιο ή σύγγραμμα ή την παράδοση του μαθήματος με βαρύτητα στη λεπτομερή απόδοσή τους («αυτολεξεί»).

Επιλεκτική/ελεγκτική λειτουργία της αξιολόγησης

- Είναι συνώνυμη με την εξέταση και τη βαθμολογία.
- Λαμβάνει χώρα μετά το πέρας της διδασκαλίας.
- Αποσκοπεί στην ταυτοποίηση της απόκλισης ανάμεσα στη νόρμα κατάκτησης της γνώσης και στην απόδοση του μαθητή.
- Έχει ως επακόλουθο την ιεράρχηση των μαθητών, την ταξινόμηση και την επιλογή τους.

Πλεονεκτήματα του παραδοσιακού τρόπου αξιολόγησης

- 😊 η διαχρονικότητα
- 😊 ο «ανταγωνισμός», όπλο στη ζωή
- 😊 η πληρότητα των απαντήσεων
- 😊 η χρησιμοποίηση με ευχέρεια του προφορικού και του γραπτού λόγου
- 😊 η γρήγορη διατύπωση των ερωτήσεων
- 😊 ο αποκλεισμός του παράγοντα «τύχη»

Μειονεκτήματα του παραδοσιακού τρόπου αξιολόγησης

- ☹️ η αξιολόγηση είναι υποκειμενική.
- ☹️ η βαθμολογία επηρεάζεται από τη γενικότερη συμπεριφορά του μαθητή.
- ☹️ ο μαθητής γίνεται μηχανή απομνημόνευσης.
- ☹️ δημιουργείται αθέμιτος ανταγωνισμός.

Βαθμολόγηση

«Είναι αλήθεια ότι πολλοί μικροί μαθητές – συχνά βέβαια και μεγάλοι – δε διαβάζουν για να μάθουν, αλλά για να πάρουν μεγάλο βαθμό. Στην αρνητική αυτή συνέπεια έρχονται να προστεθούν τα συναισθήματα μειονεξίας που δημιουργεί ο μικρός βαθμός, το εγωκεντρικό πνεύμα που καλλιεργεί η συνεχής επίτευξη υψηλών επιδόσεων, το άγχος τέλος και η αγωνία για το αποτέλεσμα των εξετάσεων, καταστάσεις των οποίων η επίδραση είναι ολέθρια για τη διαμορφούμενη παιδική προσωπικότητα»

(Κασσωτάκης, 1998, 84).

Τι λαμβάνεται υπόψη κατά τη βαθμολόγηση;

Συνειδητά

επίδοση στην εξέταση, επιμέλεια, τάξη, καθαρότητα, εκφραστικές δεξιότητες, προδιάθεση προς το σχολείο, το μάθημα, τον εκπαιδευτικό, τακτική παρακολούθηση, ενεργητικότητα στο μάθημα, προσπάθεια, προηγούμενες γνώσεις, νοητικές και άλλες προϋπάρχουσες ικανότητες, συμπεριφορά, επινοητικότητα, δημιουργικότητα κτλ.

Ανεπίγνωστα;;;;

Η βαθμολόγηση έχει γίνει μια πολύ δύσκολη διαδικασία

- ✓ Ποιες ασύνειδες διαστάσεις υπεισέρχονται κατά τη βαθμολόγηση;
- ✓ Πώς η σύνθετη ανθρώπινη συμπεριφορά μπορεί να εκφραστεί με μια ένδειξη;
- ✓ Πώς συμβαδίζει η απαίτηση για ομοιογένεια των βαθμών με τη μοναδικότητα του ατόμου;
- ✓ Πώς θα χειριστούμε τη διαφοροποιημένη αφετηρία των μαθητών;
- ✓ Πώς βαθμολογείται η συλλογική εργασία, το πνεύμα αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας;

Ποιος πρέπει να θεωρηθεί καλύτερος;

- ✓ Μεταξύ δυο μαθητών που έχουν τις ίδιες νοητικές ικανότητες και παρουσιάζουν διαφορετική επίδοση ή αντιστρόφως.
- ✓ Μεταξύ δυο μαθητών που προέρχονται από άνισα οικονομικά, κοινωνικά, πολιτιστικά, οικογενειακά περιβάλλοντα και παρουσιάζουν την ίδια επίδοση ή αντιστρόφως.
- ✓ Μεταξύ δυο μαθητών που ξεκινούν ένα πρόγραμμα από διαφορετικά επίπεδα και παρουσιάζουν την ίδια επίδοση, έχουν δηλ. διαφορετικό κέρδος μάθησης.
- ✓ Μεταξύ δυο μαθητών που έχουν διαφορετική προδιάθεση προς το σχολείο, αλλά παρουσιάζουν την ίδια επίδοση.
- ✓ Μεταξύ δυο μαθητών που παρουσιάζουν διαφορές στα ενδιαφέροντα, στις κλίσεις ή στις προτιμήσεις σχετικά με εκπαιδευτικές και επαγγελματικές εμπειρίες και παρουσιάζουν την ίδια επίδοση.

Επιχειρήματα κατά του θεσμού της βαθμολόγησης

- **Παιδαγωγική διάσταση**

- Η απόσταση ανάμεσα στην πραγματική αξία του μαθητή και το βαθμό του είναι μεγάλη.
- Αντινομία στη σχέση μεταξύ της ιδιότητας του «δασκάλου» και αυτής του «αξιολογητή».

- **Ψυχολογική διάσταση**

- Έχει αρνητικές ψυχολογικές επιδράσεις πάνω στο μαθητή.
- Οι μαθητές αναγκάζονται να μετέρχονται κατακριτέων ή παράνομων μέσων.
- Προκαλεί «εξεταστικό άγχος».
- Πλήττει την αυτοαντίληψη του μαθητή.
- Προκαλεί επιθετικότητα κατά του εκπαιδευτικού.
- Οι μαθητές που απορρίπτονται δε βελτιώνονται σε κανένα τομέα.

- **Κοινωνιολογική διάσταση**

- Το σχολείο γίνεται φορέας κοινωνικής επιλογής στο παρόν και στο μέλλον.
- Το σχολείο αναπαράγει την κοινωνική ανισότητα.
- Η ταξινόμηση που γίνεται στο σχολείο δεν ανατρέπεται εφόρου ζωής.

Οι εξετάσεις πρέπει να καταργηθούν γιατί:

- ✓ Μετρούν μόνο μεμονωμένες δεξιότητες και όχι το άτομο ως όλον.
- ✓ Δεν έχουν προγνωστική αξία.
- ✓ Δε δίνουν την πραγματική εικόνα του μαθητή.
- ✓ Τα τεστ αδυνατούν να πείσουν για την εγκυρότητα και την αξιοπιστία τους.
- ✓ Η δύναμη της εξέτασης επηρεάζει την εκπαιδευτική διαδικασία (αναλυτικά προγράμματα, διδακτική πράξη).
- ✓ Μετατρέπουν την αξιολόγηση από μέσο σε αυτοσκοπό.

Επιχειρήματα υπέρ του θεσμού της βαθμολόγησης:

- **Η σκοπιά του μαθητή**

- ☺ Ο μαθητής έχει ανάγκη να ενημερωθεί για την πρόοδό του (αυτογνωσία).
- ☺ Η εκτίμηση της επίδοσης είναι αναπόσπαστο μέρος της διαδικασίας μάθησης.
- ☺ Με την αξιολόγηση αναγνωρίζεται η προσπάθεια και απονέμεται δικαιοσύνη.
- ☺ Αναπτύσσεται η καλώς εννοούμενη άμιλλα.
- ☺ Η γνώση των αποτελεσμάτων της μάθησης είναι άριστο μέσο παρώθησης (ανατροφοδότηση).
- ☺ Αναγκάζονται οι μαθητές να εντείνουν την προσπάθειά τους για καλύτερη απόδοση.

• Η σκοπιά του σχολείου

- ☑ Το σχολείο πρέπει να προετοιμάζει τους μαθητές για την ανταγωνιστική κοινωνία.
- ☑ Μέσω της αξιολόγησης των μαθητών αξιολογείται και το ίδιο το σχολείο.
- ☑ Η σχολική αξιολόγηση τροφοδοτεί την εκπαιδευτική έρευνα με στοιχεία.
- ☑ Ο εκπαιδευτικός ανατροφοδοτείται για τα δικά του αποτελέσματα.
- ☑ Ελέγχεται ο βαθμός υλοποίησης των σκοπών και των στόχων της εκπαίδευσης.
- ☑ Η σχολική αξιολόγηση λειτουργεί ως μέσο ελέγχου της συμπεριφοράς των μαθητών.
- ☑ Το σχολείο παίρνει αντισταθμιστικά μέτρα για ειδικές κατηγορίες μαθητών.
- ☑ Διευκολύνεται ο σχολικός προσανατολισμός και η συμβουλευτική των μαθητών.

- **Η σκοπιά των γονέων**

- Ενημερώνονται σχετικά με τα αποτελέσματα της προσπάθειας των παιδιών τους.
- Η επίδοση έχει προγνωστική αξία για το μέλλον του μαθητή.
- Ως φορολογούμενοι πολίτες έχουν δικαίωμα να γνωρίζουν την αποτελεσματικότητα του σχολείου.

- **Η σκοπιά του κοινωνικού συστήματος**

- ⊙ Υπάρχει ανάγκη να αξιοποιηθεί στο επαγγελματικό πεδίο το υπάρχον δυναμικό ανάλογα με τις δυνατότητες του.
- ⊙ Εξασφαλίζεται η αξιοκρατική μεταχείριση των μελών της κοινωνίας.
- ⊙ Δίνονται ίσες ευκαιρίες στα μέλη μέσω της διαφοροποίησης.

Βαθμολογία και Αναλυτικό Πρόγραμμα

- Βαθμολογία και:
 - ↳ Παιδαγωγικοί σκοποί και στόχοι
 - ↳ Περιεχόμενο διδασκαλίας
 - ↳ Μεθοδολογία διδασκαλίας
 - ↳ Κριτική – δημιουργική σκέψη
 - ↳ Διαφοροποίηση της διδασκαλίας (mastery learning)
- Διαπιστώνεται αντίφαση;**

Σφάλματα κατά τη βαθμολόγηση

Σφάλματα κατά τη βαθμολόγηση

1. Σφάλματα αναφοράς

- διακυμάνσεις στη βαθμολογία διαφόρων μαθημάτων.
- διακυμάνσεις στη βαθμολογία ανάμεσα στους βαθμολογητές.
- οι πρωτόπειροι εκπαιδευτικοί αποφεύγουν τους ακραίους βαθμούς και συσσωρεύουν τη βαθμολογία τους γύρω από την κεντρική τάση.
- η ίδια επίδοση βαθμολογείται διαφορετικά σε διαφορετικές τάξεις.
- Η ίδια βαθμολογία δυο μαθητών διαφορετικών τάξεων δεν εκφράζει την ίδια επίδοση.

2. Η επίδραση της άλω (halo-effect)

η βαθμολογία επηρεάζεται από χαρακτηριστικά της προσωπικότητας του μαθητή, τα οποία δε σχετίζονται με την επίδοση.

3. Η επίδραση της επιείκειας (leniency-effect)

Κατά την αξιολόγηση οικείων, προσφιλών ή απλώς συμπαθών προσώπων ο εξεταστής προδιατίθεται «επιεικέστερα» απέναντί τους.

4. Πλάνη εγγύτητας (proximity error)

η βαθμολογία γραπτών δοκιμίων ενός εξεταστή παρουσιάζει υψηλότερο δείκτη συνάφειας, όταν τα γραπτά βαθμολογήθηκαν μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, παρά εκείνη γραπτών που βαθμολογήθηκαν σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα.

5. Τάση της προσκόλλησης (perseveration tendency)

η αρχική βαθμολόγηση σε ένα μάθημα επηρεάζει σημαντικά τις επόμενες, βαθμολογική «αδράνεια»

6. Λάθη κοινωνικής αντίληψης (social perception)

η βαθμολόγηση επηρεάζεται από τις προκαταλήψεις, ιδέες, στάσεις, κρίσεις

7. Επίδραση του Πυγμαλίωνος (Pygmalion-effect)

οι προσδοκίες του εκπαιδευτικού επηρεάζουν θετικά ή αρνητικά την επίδοση του μαθητή και τη βαθμολόγησή του

Βαθμολογία του γραπτού λόγου

Πορίσματα έρευνας

- ✓ Διαφορετικοί εξεταστές βαθμολογούν το ίδιο γραπτό διαφορετικά.
- ✓ Ο ίδιος εξεταστής σε διαφορετικούς χρόνους βαθμολογεί το ίδιο γραπτό διαφορετικά.
- ✓ Οι διαφορές στη βαθμολογία μεγαλώνουν, όσο πιο ελεύθερη ανάπτυξη επιτρέπει το θέμα.

- ✓ Οι πληροφορίες του εκπαιδευτικού για τον εξεταζόμενο παίζουν μεγάλο ρόλο στη βαθμολογία του γραπτού λόγου.
- ✓ Η βαθμολογία είναι επιεικέστερη, όταν ο εκπαιδευτικός ξέρει ότι το γραπτό το έγραψε καλός μαθητής.
- ✓ Εκτενέστερα γραπτά με το ίδιο θέμα βαθμολογούνται γενικά επιεικέστερα.
- ✓ Η σειρά της βαθμολογίας επηρεάζει την αξιολόγηση. Τα πρώτα γραπτά που διορθώνει ο εκπαιδευτικός τα βαθμολογεί συνήθως αυστηρότερα.
- ✓ Η κακογραφία και τα ορθογραφικά λάθη επηρεάζουν δυσμενώς την αξιολόγηση. Η ταυτόχρονη ύπαρξη και των δυο πολλαπλασιάζει την επίδραση.

Μέτρα για τη βελτίωση της αντικειμενικότητας της βαθμολόγησης του γραπτού λόγου

- Χρησιμοποίηση σκάλας γραπτών, τα οποία κατατάσσει ο εκπαιδευτικός σε επίπεδα, για να βαθμολογήσει σύμφωνα με αυτά και τα υπόλοιπα.
- Χρησιμοποίηση καταλόγων κριτηρίων, οι οποίοι δίνουν πληροφορίες σχετικά με το βάρος που πρέπει να δίνεται σε ορισμένα χαρακτηριστικά του γραπτού (περιεχόμενο, ορθογραφικά λάθη, εκφραστικά λάθη, καλλιγραφικά γράμματα κτλ.)

Βαθμολόγηση γραπτών Μαθηματικών και Φυσικών

- **Παρατηρούνται διαφορές στη βαθμολόγηση γιατί:**
- άλλοι εκπαιδευτικοί βαθμολογούν με βάση τα λάθη,
- άλλοι με βάση τα σωστά βήματα που κάνει ο μαθητής,
- άλλοι με βάση τον τρόπο σκέψης,
- άλλοι με βάση το τελικό αποτέλεσμα,
- άλλοι προσέχοντας και την εμφάνιση του γραπτού κτλ.

Βαθμολόγηση – Γενικές παρατηρήσεις

- ✓ Η σειρά της βαθμολόγησης ενός γραπτού παίζει σπουδαίο ρόλο στο βαθμό με τον οποίο θα βαθμολογηθεί. Ένα καλό γραπτό που εξετάζεται αμέσως μετά από ένα κακό γραπτό πριμοδοτείται.
- ✓ Η σειρά της βαθμολόγησης ενός γραπτού παίζει σημαντικό ρόλο στο βαθμό με τον οποίο βαθμολογείται.
- ✓ Η αρχική καλή εντύπωση επηρεάζει ευμενώς την τελική κρίση του εξεταστή.
- ✓ Η γλωσσική ευχέρεια συντελεί στην ευμενή κρίση οποιουδήποτε γραπτού.
- ✓ Οι γυναίκες εκπαιδευτικοί βαθμολογούν γενικά επιεικέστερα.
- ✓ Εκπαιδευτικοί και των δυο φύλων βαθμολογούν επιεικέστερα τα κορίτσια.
- ✓ Στα κύρια μαθήματα η βαθμολογία είναι αυστηρότερη.
- ✓ Στα Μαθηματικά και στη Φυσική η βαθμολογία είναι γενικά αυστηρότερη από ό,τι στα Φιλολογικά.
- ✓ Ακόμα και το όνομα του μαθητή αν είναι κοινό ή παράξενο παίζει ρόλο στη βαθμολόγηση.

Μέθοδοι βαθμολόγησης των γραπτών εξετάσεων

- **Αναλυτική μέθοδος**

Κάθε στοιχείο του εξεταζόμενου περιεχομένου βαθμολογείται με μόρια ή συντελεστές, το άθροισμα των οποίων δίνει το γενικό βαθμό του γραπτού.

- **Συνθετική μέθοδος**

Ο εξεταστής βαθμολογεί με βάση τη γενική εντύπωση που σχημάτισε από την εξέταση του γραπτού. Προτείνεται η βαθμολόγηση από δυο ή περισσότερους εξεταστές για περισσότερη εγκυρότητα.

Σχεδιασμός της εξέτασης

- ✓ Το μέσο ελέγχου της μάθησης σχεδιάζεται κατά το σχεδιασμό της διδασκαλίας.
- ✓ Κατά την εξέταση πρέπει να ελέγχεται όχι μόνο η γνώση, αλλά και ανώτερα επίπεδα μάθησης.
- ✓ Καλό είναι να συμπεριλαμβάνονται και μια ή δυο ερωτήσεις ανοιχτής απάντησης.
- ✓ Ο βαθμός δυσκολίας της εξέτασης πρέπει να ανταποκρίνεται στο επίπεδο της νοητικής ανάπτυξης των μαθητών.
- ✓ Οι ερωτήσεις πρέπει να είναι διαβαθμισμένης δυσκολίας.
- ✓ Πριν δοθούν οι ερωτήσεις πρέπει να καθοριστεί ο τρόπος βαθμολόγησης της ορθής τους απάντησης.
- ✓ Κατά το σχεδιασμό καθορίζεται η αναλυτική ή συνθετική μέθοδος βαθμολόγησης και οι λεπτομέρειες της διόρθωσης.

Συνεργασία και ανταγωνισμός

Μορφές συναγωνιστικών επιδόσεων στο σχολείο

- ☑ **Συναγωνισμός:** το άτομο ή η ομάδα προσπαθεί να επιτύχει καλύτερες πιθανότητες επίτευξης του στόχου, δηλ. υπεροχή σε σχέση με τον «αντίπαλο».
- ☑ **Ανταγωνισμός:** επιδιώκεται παράλληλα με το συναγωνισμό και η ταπείνωση του αντιπάλου.
- ☑ **Άμιλλα:** πολλοί μαζί μπορούν να επιτύχουν τον ίδιο στόχο, μίμηση των καλών επιδόσεων του άλλου.
- ☑ **Θεμιτός/αθέμιτος ανταγωνισμός:** σύγκρουση με τήρηση ή αθέτηση ηθικών αρχών και κανόνων.

Ανταγωνισμός στη σχολική τάξη

- Πρόθεση του μαθητή να κερδίσει απέναντι σε έναν ή περισσότερους αντιπάλους.
 - Εμμονή στην πρόθεση καθ' όλη τη διάρκεια της ανταγωνιστικής περιστάσεως.
 - Βίωση θετικών συναισθημάτων σε περίπτωση επίτευξης του στόχου.
 - Αποτελεί ένα είδος σύγκρουσης κατά την οποία τα δυο μέρη τηρούν ορισμένους προσυμφωνημένους κανόνες και ορισμένες αρχές, έτσι ώστε η σύγκρουση να μην καταλήγει σε ακρότητες.
- ⇒ Ο ανταγωνισμός αποτελεί εν μέρει σταθερό χαρακτηριστικό της προσωπικότητας ορισμένων μαθητών.

Συνεργασία στη σχολική τάξη

- Οι μαθητές συνειδητοποιούν ότι μπορούν να επιτύχουν τους στόχους διδασκαλίας και μάθησης, μόνο όταν και οι άλλοι μαθητές της τάξης καταφέρουν να τους πετύχουν.
- Ο εκπαιδευτικός αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη σχέσεων συνεργασίας στη σχολική τάξη.
 - ↳ Αποτελεί σταθερό χαρακτηριστικό της προσωπικότητας ορισμένων μαθητών.
 - ↳ Τα στερεότυπα των ρόλων απαιτούν από τα αγόρια περισσότερο ανταγωνισμό και από τα κορίτσια μεγαλύτερη συνεργατικότητα.

Συνεργασία στη σχολική τάξη

- Έρευνα **Johnson & Johnson (1975)**: 70% της σχολικής εργασίας διεκπεραιώνεται με συνεργασία, 20% με ατομική εργασία, 10% με ανταγωνισμό.
- Συνύπαρξη, αλληλοσυμπλήρωση και ισορροπία μεταξύ της συνεργασίας, της ατομικής εργασίας και του συναγωνισμού.
- Το σχολείο πρέπει να διδάξει στους μαθητές πότε να συναγωνίζονται, πότε να εργάζονται ατομικά και πότε να συνεργάζονται.

Εκπαιδευτικοί «μύθοι»

- ☒ Η κοινωνία είναι προσανατολισμένη στον ανταγωνισμό και η εκπαίδευση πρέπει να προετοιμάσει τους μαθητές για τη «μάχη της επιβίωσης».
- ☒ Η επιτυχία, η επαγγελματική άνοδος, οι φιλοδοξίες και οι επιδόσεις εξαρτώνται από τον ανταγωνισμό με τους άλλους.
- ☒ Ο ανταγωνισμός χαλυβώνει το χαρακτήρα και εξοπλίζει τη νεολαία για την αντιμετώπιση των δυσκολιών της ζωής.
- ☒ Τα παιδιά και οι νέοι προτιμούν τις καταστάσεις ανταγωνισμού.
- ☒ Ο ανταγωνισμός ενισχύει την αυτοπεποίθηση και το αυτοσυναίσθημα.

Πότε ο συναγωνισμός μπορεί να έχει παιδαγωγικά αποτελέσματα;

- ✓ Όταν πρόκειται για απλές δραστηριότητες εξάσκησης (λεξιλόγιο, ασκήσεις, προπαίδεια, ανάκληση γνώσεων, αθλητικοί αγώνες κτλ.)
- ✓ Όταν πρόκειται για μη αγχογόνες δραστηριότητες (παιχνίδια στην αυλή, επιτραπέζια παιχνίδια κτλ.)
- ✓ Όταν όλοι οι συμμετέχοντες έχουν πιθανότητες επιτυχίας.
- ✓ Όταν υπάρχουν και τηρούνται σαφείς κανόνες διαιτησίας ή κρίσης που είναι εκ των προτέρων γνωστοί στους συμμετέχοντες.

Ερευνητικά δεδομένα

- ✓ Σε σχολικές τάξεις που επικρατεί ανταγωνιστικό κλίμα οι μαθητές δε συνεργάζονται ακόμα και όταν απαιτείται.
- ✓ Ο ανταγωνισμός υπερέχει σε περιπτώσεις χαμηλών βαθμίδων γνωστικών δραστηριοτήτων, στις ανώτερες βαθμίδες οι συνθήκες συνεργασίας είναι αποτελεσματικότερες.
- ✓ Ο ανταγωνισμός επηρεάζει τα κίνητρα των μαθητών για μάθηση, γιατί δίνει το βάρος στις συνέπειες και όχι στην προσπάθεια καθαυτή.
- ✓ Η συνεργασία ενισχύει την αυτοαντίληψη όλων των μαθητών και κυρίως των αδύνατων.

- ✓ Ο ανταγωνισμός ανάμεσα σε ομάδες (R. Slavin) με συνεργασία των μελών κάθε ομάδας έχει καλύτερα αποτελέσματα από τον ανταγωνισμό ανάμεσα στα άτομα.
- ✓ Το πολύ υψηλό επίπεδο άγχους επιδρά δυσμενώς στη στάση του μαθητή απέναντι στη μάθηση και στη μάθηση καθαυτή.
- ✓ Η συνεργασία παρέχει ευχάριστο και παραγωγικό κλίμα μάθησης.
- ✓ Η βαθμολογία είναι ένας από τους κυριότερους παράγοντες της ανταγωνιστικής διάθεσης στην τάξη.
- ✓ Οι συνεργατικές μορφές σχολικής εργασίας συμβάλλουν στην επίτευξη των μακροπρόθεσμων σκοπών της εκπαίδευσης.

Παιδαγωγικός χειρισμός του συναγωνισμού στη σχολική τάξη

- Ο εκπαιδευτικός πρέπει:

- ↳ να μειώνει τις ευκαιρίες για την ανάπτυξη ανταγωνιστικών εκδηλώσεων στην τάξη.

- ↳ να διευρύνει την ποικιλία των ανταγωνιστικών περιστάσεων.

- ↳ να εξασφαλίζει ευκαιρίες στον καθένα να βιώνει νίκες και διακρίσεις.

Αξιολόγηση και σχολικό άγχος

ΛΑΣΠΕΣ ΣΚΟΤΑΔΙΑ

Έβλεπε ομορφιά στη μη ομορφιά.
Αυτή ήταν η μοίρα του.

Απρίλης Εταμούλης 2013

Το σχολικό άγχος

- ☒ Οι τάσεις είναι αυξητικές τα τελευταία χρόνια.
- ☒ Η έκταση του σχολικού άγχους σχετίζεται με τις συνθήκες εργασίας στο σχολείο.
- ☒ Το σχολικό άγχος διαδίδεται όλο και περισσότερο, όσο περισσότερο κοινωνικά άγχη βρίσκουν είσοδο στο σχολείο.
- ☒ Η έκταση και η ένταση του σχολικού άγχους σχετίζεται με τις βαθμίδες και τις τάξεις του σχολείου, οι οποίες με τη σειρά τους σχετίζονται με την ένταση των εξετάσεων και της σχολικής επιλογής.

Απόρριψη - Στασιμότητα

Ερωτήματα

- Ένα εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει:
 - ✓ Να παρέχει τις βασικές γνώσεις σε όσο το δυνατόν περισσότερους μαθητές;
 - ✓ Να επιτυγχάνει υψηλά ακαδημαϊκά αποτελέσματα ;

Η απόρριψη και η στασιμότητα των μαθητών υπηρετούν την επιλεκτική λειτουργία του σχολείου

- Σύμφωνα με την ελιτιστική αντίληψη πρέπει να απορρίπτονται όσο το δυνατόν περισσότεροι μαθητές με απώτερο σκοπό να μειωθεί στο ελάχιστο η πιθανότητα μελλοντικής αποτυχίας τους στο μέλλον. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο στις ανώτερες βαθμίδες της εκπαίδευσης
- Σύμφωνα με τη λαϊκιστική αντίληψη πρέπει να προωθούνται όσο το δυνατόν περισσότεροι μαθητές σε ανώτερες τάξεις και βαθμίδες με σκοπό να μειωθεί στο ελάχιστο η πιθανότητα αποκλεισμού μαθητών, οι οποίοι μελλοντικά θα μπορούσαν να επιτύχουν.

Παράγοντες που οδηγούν στη σχολική αποτυχία

- Ατομικοί (κληρονομικοί, βιολογικοί, επίκτητοι) μαθησιακές δυσκολίες, νοητική υστέρηση, υπερβολικές απουσίες, προσωπικά προβλήματα μαθητή
- Εξωατομικοί παράγοντες (οικογένεια, σχολείο, φυσικό/κοινωνικό περιβάλλον) οικονομική και πολιτισμική αποστέρηση, ακαταλληλότητα σχολικών βιβλίων, ακαταλληλότητα μεθόδων διδασκαλίας και συστημάτων αξιολόγησης, προσδοκίες εκπαιδευτικού, προσωπική θεωρία εκπαιδευτικού

Π.Δ. 8/195 Άρθρο 2

Διαδικασία Αξιολόγησης

1. Η αξιολόγηση του μαθητή κατά τη διάρκεια της φοίτησής του στο Δ.Σ. γίνεται από το δάσκαλο ή τους δασκάλους της τάξης και στηρίζεται: α) στην καθημερινή προφορική εξέταση και την όλη συμμετοχή του μαθητή στη διδακτική μαθησιακή διαδικασία και στις άλλες σχολικές δραστηριότητες β) στα αποτελέσματα της επίδοσής του στα κριτήρια αξιολόγησης γ) στα αποτελέσματα των εργασιών για το σχολείο ή το σπίτι.
2. Μπορούν να εκπονούνται και πρόσθετα κριτήρια από το δάσκαλο της τάξης, όταν αυτός το θεωρεί απαραίτητο.
3. Κατά ορισμένα χρονικά διαστήματα είναι δυνατόν να πραγματοποιούνται από το Π.Ι. και άλλα επιστημονικά όργανα του ΥΠΕΠΘ εξεταστικές δοκιμασίες με βάση ειδικά μελετημένα κριτήρια.
4. Οι μαθητές των δυο ανώτερων τάξεων αναλαμβάνουν την εκπόνηση μιας τουλάχιστον συνθετικής δημιουργικής εργασίας.
5. Μαθητές με ειδικές ανάγκες δεν αξιολογούνται και δεν βαθμολογούνται σε όσα μαθήματα έχουν αντικειμενική δυσκολία παρακολούθησης και εξέτασης.
6. Η αξιολόγηση των μαθητών των ειδικών τάξεων γίνεται από το δάσκαλο της κανονικής τάξης σε συνεργασία με το δάσκαλο της ειδικής τάξης.
7. Μαθητές κανονικών δημοτικών σχολείων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, οι οποίες πιστοποιούνται από διαγνωστική έκθεση ιατροπαιδαγωγικής υπηρεσίας αξιολογούνται σύμφωνα με τις διαδικασίες που ισχύουν κάθε φορά για τους μαθητές της κατηγορίας αυτής.

Π.Δ. 121/1995

Άρθρο 1

Προαγωγή μαθητών – Επανάληψη τάξης

1. Οι μαθητές των Α' και Β' τάξεων προάγονται, εφόσον κατά την κρίση του δασκάλου της τάξης ανταποκρίνονται στα στοιχεία της αξιολόγησης, τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 2 του Π.Δ. 8/95. Σε αντίθετη περίπτωση επαναλαμβάνουν την τάξη.
2. Οι μαθητές των τάξεων Ε' και ΣΤ' προάγονται, εφόσον ο γενικός μέσος όρος είναι από 4,5 και πάνω.
3. Σε περίπτωση δικαιολογημένης απουσίας για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το μισό του διδακτικού έτους ο μαθητής μπορεί να προαχθεί εφόσον με σύμφωνη γνώμη του γονέα του υποβληθεί σε σχετική εξέταση εντός του α' 10ήμερου του Ιουνίου ή του α' 15νθήμερου του Σεπτεμβρίου και η εξέταση αυτή είναι επιτυχής.
4. Οι μαθητές των τάξεων Γ' και Δ' προάγονται, εφόσον στους τελικούς μέσους όρους των μαθημάτων υπερσχύουν σε αριθμό οι λοιποί χαρακτηρισμοί εκτός από Δ.

Φ7/238/Γ1/576/26-4-95Εγκύκλιος του ΥΠΕΠΘ

Το θέμα της επανάληψης της τάξης για τους μαθητές με προβλήματα μάθησης δεν αφορά μόνο το δάσκαλο της τάξης, αλλά αποτελεί αντικείμενο συζήτησης σε ειδικές συνεδριάσεις του συλλόγου των διδασκόντων και αντιμετωπίζεται με τη βοήθεια του σχολικού συμβούλου και σε συνεργασία με το διευθυντή του σχολείου.

Δυσλεξικοί μαθητές

Γ6/106/3-4-1992 Εγκύκλιος ΥΠΕΠΘ

Απαλλάσσονται από γραπτές εξετάσεις και εξετάζονται μόνο προφορικά. Η επανάληψη της τάξης από ένα δυσλεξικό μαθητή μπορεί να οδηγήσει στην εγκατάλειψη της προσπάθειας για μάθηση και αξιοποίηση των δυνατοτήτων του, ενώ ταυτόχρονα, μπορεί να δημιουργήσει ψυχολογικά, εκπαιδευτικά και κοινωνικά προβλήματα.

Εμπειρικές έρευνες έδειξαν ότι οι μαθητές που απορρίφθηκαν:

- Δεν έχουν καλύτερες επιδόσεις ούτε στα μαθήματα, ούτε στα τεστ νοημοσύνης από αυτούς που προήχθησαν (Ingenkamp,1977, Peterson,1987)
- Εμφανίζουν προβλήματα στην προσωπική και κοινωνική προσαρμογή, στο αυτοσυναίσθημα και στη στάση απέναντι στο σχολείο (Nicklason,1987)
- Παρουσιάζουν μείωση της βελτίωσης της επίδοσης όσο αργότερα στην εκπαιδευτική διαδικασία γίνει η απόρριψη (Fitzgerald,1985)
- Δέχτηκαν καθοριστικές επιδράσεις τόσο στις σπουδές όσο και στο κοινωνικο-μορφωτικό status στο μέλλον. Το σχολείο λειτούργησε ως «φορέας επιλογής και διαφοροποίησης» καλών και κακών μαθητών (Παπακωνσταντίνου, 1981)

Το λάθος ως αναπόσπαστο
μέρος της μαθησιακής
διαδικασίας

Το status του λάθους και οι θεωρίες μάθησης

- **Συμπεριφορισμός**

- ✓ Η μάθηση επιτυγχάνεται και μέσω του τρόπου αντιμετώπισης του λάθους.
- ✓ Το λάθος δεν αντιμετωπίζεται από τον ίδιο το μαθητή, αλλά από τον εκπαιδευτικό.
- ✓ Το λάθος ερμηνεύεται ως απροσεξία, σύγχυση, επιπολαιότητα.
- ✓ Η λαθεμένη απάντηση οδηγεί στην τιμωρία και στην αποθάρρυνση του μαθητή.
- ✓ Η σωστή απάντηση επισύρει την ενίσχυση και αποτελεί κίνητρο για το μαθητή.

• Εποικοδομισμός

- ✓ Η μάθηση εκλαμβάνεται ως διαδικασία επανοργάνωσης της γνώσης, όπου σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η γνωστική σύγκρουση.
- ✓ Το λάθος δηλώνει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο μαθητής προκειμένου να οικειοποιηθεί μια νέα γνώση.
- ✓ Το λάθος αποτελεί συστατικό στοιχείο της μάθησης, έχει διευκολυντικό ρόλο και ο τρόπος αντιμετώπισής του οδηγεί σε νέα μάθηση.
- ✓ Ο μαθητής μαθαίνει να χρησιμοποιεί το λάθος για να αναλύει τη μαθησιακή του πορεία και με αυτόν τον τρόπο συνειδητοποιεί τις αντιλήψεις του, τα όριά του, ανακαλύπτει νέες στρατηγικές μάθησης και προσπαθεί να οικοδομήσει νέες γνώσεις.

- **Εποικοδομισμός**

- ✓ Ο μαθητής μαθαίνει μέσα από τα λάθη του, πώς να τα ερμηνεύει και να τα κρίνει.
 - ✓ Η αξιολόγηση των λαθών λειτουργεί με μια διαμορφωτική λογική.
 - ✓ Τα εργαλεία αξιολόγησης είναι υποστηρικτικά μέσα που τον βοηθούν να συνειδητοποιήσει την πορεία του.
 - ✓ Το λάθος ανατροφοδοτεί το μαθητή και τον βοηθά στην αναστοχαστική του σκέψη.
- Διερευνητική μάθηση: ο μαθητής διαπιστώνει τα λάθη του μέσα από την ανακαλυπτική διαδικασία

- Η αξιολόγηση δεν πρέπει να περιορίζεται στον έλεγχο της επίδοσης, αλλά στην κριτική και αναστοχαστική στάση των μαθητών.
- Ο μαθητής αναγνωρίζεται ως δρων υποκείμενο στη μαθησιακή διαδικασία, χωρίς αυτό να σημαίνει την ανεξέλεγκτη δράση του μαθητή, ούτε την παραίτηση του εκπαιδευτικού από την τοποθέτηση ορίων.

Αξιολόγηση του μαθητή κατά την ωριαία διδασκαλία

Παιδαγωγικός ρόλος της αξιολόγησης

- Η βασική λειτουργία της αξιολόγησης είναι παιδαγωγική και αποσκοπεί στην ανατροφοδότηση των ατόμων που ενέχονται σ' αυτήν.
- Το περιεχόμενο της αξιολόγησης πρέπει να βρίσκεται σε άμεση αντιστοίχιση με τους σκοπούς και το περιεχόμενο της διδασκαλίας (εγκυρότητα).
- Τα όργανα και οι διαδικασίες της αξιολόγησης πρέπει να τα διακρίνει η αντικειμενικότητα, η διακριτικότητα, η αξιοπιστία και η πρακτικότητα.
- Η τελική αξιολόγηση βασίζεται σε διαχρονικές διαδικασίες.

Αξιολόγηση σε όλα τα στάδια της εκπαιδευτικής διαδικασίας

Αξιολόγηση πριν τη διδασκαλία:

- καθορισμός των στόχων
- προσδιορισμός της ετοιμότητας των μαθητών
- επιλογή εκπαιδευτικών στρατηγικών, συγκέντρωση απαιτούμενων υλικών
- σχεδιασμός τελικής αξιολόγησης

Αξιολόγηση κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας:

- εφαρμογή εκπαιδευτικών διαδικασιών
- προσδιορισμός της επίτευξης των στόχων
- επίπεδο μάθησης των μαθητών

Αξιολόγηση μετά την διδασκαλία:

- εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των εκπαιδευτικών στρατηγικών
- προσδιορισμός του βαθμού στον οποίο έχουν επιτευχθεί οι στόχοι
- επανεκτίμηση της ετοιμότητας των μαθητών

Μέσα αξιολόγησης

- ✓ τεστ
- ✓ ερωτήσεις προς τους μαθητές
- ✓ σχολιασμός των απαντήσεων και των παρουσιάσεων των μαθητών, παρατηρήσεις πάνω στις εργασίες τους
- ✓ διόρθωση και βαθμολόγηση γραπτών εργασιών στο σπίτι
- ✓ ανεπίσημες εκτιμήσεις συμπεριφορών και προσπαθειών
- ✓ αξιολόγηση της απόδοσης των μαθητών σε δραστηριότητες όπως το δράμα, η τέχνη, η μουσική, το γράψιμο και άλλα

Μαθησιακή αξιολόγηση

- Τι ακριβώς πρέπει να αξιολογηθεί;
- Ποιου επιπέδου δυσκολίας πρέπει να είναι εργασίες αξιολόγησης;
- Πρέπει να γνωρίζουν οι μαθητές έγκαιρα με ποιο κριτήριο θα αξιολογηθούν;
- Πώς αξιολογούνται οι κοινωνικές στάσεις και αξίες;

Αξιολόγηση του μαθητή κατά την ωριαία διδασκαλία

- **Μαθησιακή αξιολόγηση**
 - Δηλωτική και διαδικαστική γνώση
 - Κριτήρια μαθησιακής αξιολόγησης
- **Μεταγνωστική αξιολόγηση**
 - Διαδικασίες σκέψης
 - Κριτήρια μεταγνωστικής αξιολόγησης

Τι πρέπει να αξιολογηθεί κατά την αξιολόγηση της δηλωτικής γνώσης;

- ✓ Γνώση
- ✓ Κατανόηση
- ✓ Εφαρμογή

γνώσεις, έννοιες, κρίσεις, γενικεύσεις, σχήματα

Ποια είδη ερωτήσεων προσφέρονται για κάθε μια κατηγορία;

Ερωτήσεις τεστ

- **Ερωτήσεις κλειστής απάντησης**
 - i. ερωτήσεις εναλλακτικής απάντησης
 - ii. ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής
 - iii. ερωτήσεις αντιστοίχισης
 - iv. ερωτήσεις ελεύθερης συμπλήρωσης
- **Ερωτήσεις ανοικτής απάντησης**

1α. Προγραμματισμός της σκέψης

- Ποιο ακριβώς είναι το πρόβλημα;
- Πώς μπορώ να παραστήσω συμβολικά ή γραφικά τα δεδομένα;
- Με ποιο από τα προβλήματα που έχω λύσει στο παρελθόν μοιάζει;
- Ποιες δυσκολίες συνάντησα τότε και πώς τις ξεπέρασα;
- Για να απαντήσω στη βασική μου ερώτηση σε ποιες ερωτήσεις πρέπει να απαντήσω προηγουμένως;
- Πώς μπορώ να αναλύσω το πρόβλημα σε μικρότερα βήματα;
- Πώς αισθάνομαι για το πρόβλημα που καταπιάνομαι;

Διαδικαστική γνώση

- **Κριτήρια αξιολόγησης της διαδικαστικής γνώσης**

ορθότητα, ταχύτητα, ακρίβεια, χρήση στην κατάλληλη περίπτωση

- **Μέσα αξιολόγησης**

ασκήσεις δεξιοτήτων και διαδικασιών

Δεν είναι αρκετό ο μαθητής να εκτελεί τη διαδικασία, πρέπει και να την κατανοεί.

Μεταγνωστική αξιολόγηση

- στοχεύει να αυξήσει την ικανότητα του μαθητή να γνωρίζει και να ελέγχει τις διαδικασίες σκέψης του, τα συναισθήματά του και τις γνωστικές έξεις του με τρόπο ώστε να διευκολύνει τις σκόπιμες ενέργειές του.
- ερωτήσεις μεταγνωστικού χαρακτήρα πρέπει να υποβάλλονται σε όλη τη διάρκεια της διδασκαλίας.

Τι αξιολογούμε κατά τη μεταγνωστική αξιολόγηση;

1. Προγραμματισμός, καθοδήγηση, αυτοαξιολόγηση της σκέψης
2. Συναισθηματικές αντιδράσεις που προκαλούν οι γνωστικές δραστηριότητες
3. Γνωστικές έξεις

1β. Καθοδήγηση της σκέψης

τεχνική της αναδρομικής περιγραφής της σκέψης

- ✓ Ποια πορεία ακολούθησε η σκέψη μου;
- ✓ Ποια προβλήματα αντιμετώπισα;
- ✓ Με ποιο τρόπο τα ξεπέρασα;
- ✓ Τι δεν μπόρεσα να ξεπεράσω;
- ✓ Ποιο είναι το σκεπτικό των επιλογών μου;
- ✓ Ποιες ήταν οι συναισθηματικές μεταπτώσεις μου;

τεχνική της έκφωνης σκέψης

- ✓ Περιγράφουν φωναχτά βήμα προς βήμα τη διαδικασία επεξεργασίας σύμφωνα με το μοντέλο της αυτοκαθοδήγησης (Bandura)

1γ. Αυτοαξιολόγηση της σκέψης

↪ Ο μαθητής περιγράφει με ουδέτερους και όχι αξιολογικούς όρους την πορεία που ακολούθησε για να λύσει το πρόβλημα.

- i. Πώς το έλυσα;
- ii. Πόσο ικανοποιημένος είμαι από τον τρόπο που προγραμματίσα και εκτέλεσα το σχέδιό μου;
- iii. Τι δυσκολίες συνάντησα που δεν περίμενα;
- iv. Τι θα έκανα διαφορετικά αν ξανάρχιζα το έργο αυτό;

Αυτοαξιολόγηση γνωστικής συμπεριφοράς

	ΣΥΧΝΑ	ΣΠΑΝΙΑ	ΠΟΤΕ
<ul style="list-style-type: none">• Ξεκαθαρίζω τα δεδομένα και τις οδηγίες πριν αρχίσω την εργασία.• Παραφράζω θέσεις συμμαθητών μου και συσχετίζω μ' αυτές τις δικές μου.• Ζητώ διευκρινίσεις και συμπληρωματικές πληροφορίες.• Σκέφτομαι καλά πριν απαντήσω.• Δεν εγκαταλείπω τη δουλειά μου με την πρώτη δυσκολία.• Με ενδιαφέρουν και προσέχω τις απόψεις των άλλων.			

2. Συναισθηματική αντίδραση

- **Ο μαθητής:**
 - i. περιγράφει αν βρίσκει ενδιαφέρον και αξιόλογο το μαθησιακό αντικείμενο.
 - ii. περιγράφει τα αποτελέσματα που έφερε η προσπάθεια που κατέβαλε.
 - iii. δηλώνει αν αποδίδει την επιτυχία στην τύχη ή την προσπάθεια.
 - iv. δηλώνει αν αισθάνεται σιγουριά ή αμφιβολία για τις γνώσεις και τις ικανότητές του.

3. Γνωστικές έξεις

- Γνωστική αυτονομία vs εξάρτηση από γνώμες τρίτων.
- Γνωστική περιέργεια vs άκριτη αποδοχή δεδομένων ως αυτονόητων.
- Επιδίωξη αντικειμενικότητας vs υποκειμενισμός και προκατάληψη.
- Γνωστική ευκαμψία vs δογματική εμμονή σε προαποφασισμένες θέσεις.
- Στοχαστική θεώρηση vs γνωστικός παρορμητισμός.
- Γνωστική τιμιότητα vs εκλογίκευση, δικαιολόγηση των λαθών μας.
- Εμμονή στο έργο vs απογοήτευση και εγκατάλειψη της προσπάθειας.

Αυτοαξιολόγηση μαθητή και ομάδας

Γλώσσα Γ' τάξης

Τι έχω καταφέρει

Βάζω **X** σε αυτό που μπορώ να κάνω. Δε βάζω **X** σε αυτό που ακόμη με δυσκολεύει.

Όταν ακούω διαφορετικές γνώμες μπορώ:

- Να τις ξεχωρίζω.
- Να καταλαβαίνω ποια είναι η γνώμη του καθενός.
- Να βρίσκω με ποια επιχειρήματα ο καθένας υπερασπίζεται τη γνώμη του.
- Να καταλαβαίνω σε ποιο συμπέρασμα καταλήγει ο καθένας.

Στη συνεργασία με τους συμμαθητές μου στην ομάδα

σπάνια συχνά πάντοτε

Ακούμε προσεκτικά τη γνώμη των άλλων.

Λύνουμε τις διαφωνίες μας με διάλογο.

Βοηθάμε ο ένας τον άλλο.

Οι δραστηριότητες του βιβλίου που μου άρεσαν περισσότερο:

.....

.....

Αυτοαξιολόγηση

Βελτιώνω το γραπτό μου

Διαβάζω την ιστορία που έγραψα και απαντώ στα παρακάτω ερωτήματα.

1. Έχει σχέση η ιστορία που έγραψα με τις εικόνες που έφτιαξα;
2. Φαίνεται ποιο πρόβλημα αντιμετώπισαν οι ήρωες της ιστορίας;
3. Γράφω πώς δημιουργήθηκε το πρόβλημα και πώς το έλυσαν οι ήρωες;
4. Περιγράφω με μια χρονική σειρά αυτά που έγιναν;
5. Βάζω σωστά τις τελείες και τους τόνους;
6. Προσέχω την ορθογραφία και την εμφάνιση του γραπτού μου;
7. Χρησιμοποιώ παραγράφους;

Σε ποια από τα παραπάνω σημεία πέτυχες το καλύτερο αποτέλεσμα;

.....

Ποια σημεία νομίζεις ότι πρέπει να βελτιώσεις;

.....

Δελτία αυτοαξιολόγησης

Τι έχω καταφέρει

Βάζω **X** σε αυτό που μπορώ να κάνω. Δε βάζω **X** σε αυτό που ακόμη με δυσκολεύει.

- Βρίσκω τις παρομοιώσεις σε ένα κείμενο.
- Συνοδεύω τα ουσιαστικά με επίθετα που ταιριάζουν.
- Παρουσιάζω τις εντυπώσεις μου από έναν τόπο.

Τι έχω καταφέρει

Βάζω **X** σε αυτό που μπορώ να κάνω.

	λίγο	αρκετά	πολύ
Συμμετείχα στη δημιουργία του παραμυθιού.	☐	☐	☐
Συνεργάστηκα με τους συμμαθητές μου.	☐	☐	☐
Με βοήθησαν οι ιδέες των συμμαθητών μου.	☐	☐	☐

Εναλλακτική αξιολόγηση

Εναλλακτική αξιολόγηση

- **Η εναλλακτική αξιολόγηση δίνει έμφαση:**
 - ✓ όχι μόνο στις γνώσεις, αλλά και σ' αυτό που μπορεί να επιτύχει ο μαθητής μέσω της προσπάθειας που καταβάλλει, των δεξιοτήτων που αναπτύσσει και των στάσεων που καλλιεργεί.
 - ✓ στις εργασίες που δίνονται με μορφή λύσης προβλήματος και συνδέονται με την καθημερινή ζωή.
 - ✓ στις εργασίες που στηρίζονται στη διαθεματική προσέγγιση και πραγματώνονται σε ατομικό ή ομαδικό πλαίσιο.
 - ✓ στις εργασίες που επιδέχονται περισσότερες από μια ορθές απαντήσεις.

Εναλλακτική αξιολόγηση

- Η αξιολόγηση δεν είναι κατακυρωτική, αλλά υποστηρικτική στην πορεία μάθησης του μαθητή και λαμβάνει υπόψη της, ότι οι μαθητές μαθαίνουν με διαφορετικό τρόπο και με διαφορετικό ρυθμό.

Περιγραφική αξιολόγηση

Περιγραφική αξιολόγηση

- Μέθοδος που δε χρησιμοποιεί βαθμολογικούς ή εγγράμματους χαρακτηρισμούς, αλλά ποιοτικές περιγραφές της μάθησης, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των μαθητών.

Ικανότητες και δεξιότητες που αξιολογούνται περιγραφικά:

- Το ενδιαφέρον, η προσπάθεια, η συμμετοχή, η διάθεση συνεργασίας του μαθητή.
- Η παρατηρητικότητα, η κριτική ικανότητα και ειδικότερα κατά γνωστικό αντικείμενο.
- Η αναγνωστική ικανότητα, η κατανόηση κειμένου, η προφορική και γραπτή έκφραση.
- Η κατανόηση βασικών μαθηματικών εννοιών, η ικανότητα για επίλυση προβλημάτων, η εφαρμογή στην καθημερινή ζωή.

Χαρακτηριστικά της περιγραφικής αξιολόγησης

- Απευθύνεται εξίσου σε γονείς και μαθητές
- Διαθέτει ευελιξία, ώστε να μπορεί να προσαρμόζεται στις ανάγκες των μαθητών και τον προγραμματισμό του εκπαιδευτικού έργου.
- Προσφέρει τη δυνατότητα στον εκπαιδευτικό να αξιολογεί εκτός της επίδοσης και την προσπάθεια, το ενδιαφέρον, τη συμμετοχή, την προσοχή, τις κλίσεις, τα ενδιαφέροντα, τις ικανότητες των μαθητών.

- Δεν περιγράφει απλά, αλλά προτείνει και τρόπους βελτίωσης των αδυναμιών των μαθητών.
- Ενισχύει τα θετικά χαρακτηριστικά των μαθητών και τους παροτρύνει να εντείνουν τις προσπάθειές τους για να βελτιώσουν τις ελλείψεις και τις αδυναμίες τους.
- Βοηθά περισσότερο τους αδύνατους μαθητές, ενθαρρύνοντας κάθε θετική προσπάθειά τους.

Πλεονεκτήματα περιγραφικής αξιολόγησης

- Οι μαθητές πληροφορούνται αναλυτικά για τα αποτελέσματα των προσπαθειών τους.
- Καλλιεργείται η αυτοεκτίμηση των μαθητών, καθώς αναδεικνύονται τα δυνατά σημεία τους.
- Αναδεικνύονται τρόποι βελτίωσης των αδυναμιών των αδύνατων μαθητών.
- Αποδίδεται αξία όχι μόνο στην επίδοση, αλλά και στην προσπάθεια, το ενδιαφέρον, την προσοχή, τη συμμετοχή, τις κλίσεις, τα ενδιαφέροντα, τις ικανότητες, τις αδυναμίες κτλ.
- Προσφέρεται πολύ καλύτερη ενημέρωση στους γονείς και στους μαθητές για την πρόοδό τους.

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Εργατικότητα Ενδιαφέρον Προσπάθεια Συμμετοχή Αυτοπεποίθηση Επιμονή	<ul style="list-style-type: none">➤ παρακολουθεί με προσοχή τα μαθήματα➤ χαρακτηρίζεται για την εργατικότητά του➤ ανταποκρίνεται στις σχολικές υποχρεώσεις➤ δείχνει ενδιαφέρον και καταβάλλει προσπάθεια➤ συμμετέχει ενεργά στο μάθημα➤ συμμετέχει στις εκδηλώσεις της σχολικής ζωής➤ εργάζεται μόνος του χωρίς να ζητά τη συχνή βοήθεια του δασκάλου➤ δεν αποθαρρύνεται εύκολα
Μεθοδικότητα Αποτελεσματικότητα Παρατηρητικότητα Κριτική ικανότητα	<ul style="list-style-type: none">➤ εργάζεται μεθοδικά και συστηματικά➤ είναι συχνά αποτελεσματικός➤ διαθέτει παρατηρητικότητα➤ έχει κριτική ικανότητα
Συνεργασία – Σχέσεις με συμμαθητές και εκπαιδευτικούς	<ul style="list-style-type: none">➤ στάση και συμπεριφορά απέναντι στους εκπαιδευτικούς, μέσα και έξω από τη σχολική αίθουσα, σχέσεις με το δάσκαλο➤ η στάση και η θέση του στην ομάδα, συνεργασία και σχέσεις με τους συμμαθητές➤ στοιχεία της προσωπικότητας που επηρεάζουν την εκπαιδευτική διαδικασία - ανάληψη πρωτοβουλιών
Δραστηριότητες και εργασίες έξω από την τάξη	<ul style="list-style-type: none">➤ ανταπόκριση στις κατ' οίκον εργασίες➤ ομαδικές ή ατομικές έρευνες έξω από το σχολείο
Ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και δημιουργικές ικανότητες	<ul style="list-style-type: none">➤ προτίμηση σε κάποια μαθήματα➤ έμφυτες ή επίκτητες δεξιότητες και ικανότητες➤ άλλα ενδιαφέροντα

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Συμμετοχή - Προσπάθεια	Μικρή, μέτρια, καλή, πολύ καλή – Περιγραφή
Επικοινωνιακή δεξιότητα (ακρόαση – προφορική έκφραση)	Διαβάζει με ευχέρεια και εκφραστικότητα, καταλαβαίνει τα κείμενα που διαβάζει, επισημαίνει βασικά στοιχεία του κειμένου, φτιάχνει περιλήψεις, αναδιηγείται με ευχέρεια, συγκρίνει, προχωρεί πέρα από το κείμενο
Αναγνωστική έκφραση (κείμενο – γραμματική – ορθογραφία)	Γράφει καθαρά και ευανάγνωστα, γράφει χωρίς σοβαρά ορθογραφικά λάθη, εφαρμόζει στην πράξη τα γραμματικά φαινόμενα, χρησιμοποιεί πλούσιο λεξιλόγιο, έχει απόψεις και θέσεις, εκφράζει κατανοητά τις σκέψεις του

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

Συμμετοχή – Προσπάθεια	Μικρή, μέτρια, καλή, πολύ καλή – Περιγραφή
Κατανόηση βασικών μαθηματικών εννοιών και μηχανισμών	Κατέχει τις βασικές μαθηματικές έννοιες της τάξης και της ηλικίας του (τυχόν ελλείψεις από προηγούμενες χρονιές) χρησιμοποιεί σωστά τεχνικές και μαθηματικούς συλλογισμούς που έχει διδαχθεί (π.χ. τέσσερις πράξεις).
Ικανότητα για τη λύση προβλημάτων – Εφαρμογή στην πράξη	Χρησιμοποιεί σωστά τα γεωμετρικά όργανα, λύνει πρωτότυπα προβλήματα (με αλγόριθμους ή με δικούς του τρόπους)

ΙΣΤΟΡΙΑ

Συμμετοχή – Προσπάθεια	Μικρή, μέτρια, καλή, πολύ καλή - Περιγραφή
Γνωρίζει τα ιστορικά γεγονότα που διδάχθηκε	Ελάχιστα, λίγο, αρκετά, πάρα πολύ - Περιγραφή
Αιτιολογεί και κρίνει ενέργειες, γεγονότα, πρόσωπα, πράξεις και καταστάσεις.	Κατανοεί τα γεγονότα του παρελθόντος, προσπαθεί να ανακαλύψει ερμηνείες, να κρίνει και να συγκρίνει, να χαρακτηρίσει πρόσωπα και γεγονότα, να βρει την προσωπική του στάση απέναντι στην ιστορία.

ΚΑΛΉ ΕΠΙΤΥΧΪΑ